

Bazı harflerin mahrecini doğru bilmeyen kişiler imamlık yapabilir mi?

Soru: ذ – ظ gibi harflerin mahrecini (çıkış noktasını) bilmeyen kimseler imam olabilir mi?

Cevap

Tercih edilen görüşe göre kasıt olmadığı sürece ط ve ص, ض ve ط, س ve ت gibi aralarının ayrılması güç harflerin birbirleri yerine okunması durumunda namaz bozulmaz.¹ Bununla birlikte müslüman alanında uzman olan birinden tecvid ilmi tahsil etmeli, harflerin doğru telaffuzunu mutlak öğrenmelidir. Zira bu ilmin önde gelenlerinden olan el-Cezerî, tecvidi öğrenmeden Kur'an okuyanın günahkar olduğunu belirtmiştir.² İmam el-Kerderî bu konu hakkında "Harflerden bazılarını gereği gibi telaffuz edemeyen kişi bu noktada mazur değildir. Mutlaka doğru şekilde telaffuz etmek için çalışmalıdır. Şayet kişi bazı harfleri hiçbir şekilde telaffuz edemiyor, namazdaki kıraat için telaffuz edemediği o harflerin olmadığı bir ayet de bulamıyorsa, bu halde ayetlerle kıldığı namaz geçerli olmakla beraber imam olması caiz değildir." demiştir.³ İmam Saffâr ise harflerin telaffuzu noktasında yapılan hataların namazı bozmayacağını, bu noktada yapılan hataların umûmü'l-belvâ (mükelleflerin kaçınmakta zorluk çektiği şeyler) bağlamında değerlendirilmesi gerektiğini beyan etmiştir.⁴ O halde imam olacak kişi Allah Rasûlü'nün ﷺ buyurduğu üzere⁵ cemaatin namaz ve kıraat ahkâmını bilme açısından en önde olmalıdır.⁶ Bununla beraber çıkış yeri aynı olan harfleri istemeden birbirleri ile değiştirerek okuyan kimsenin kıldırıldığı namaz geçerlidir.⁷

1. Kemâlüddîn Muhammed b. Abdilvâhid b. Abdilhamîd es-Sivâsî el-İskenderî İbnü'l-Hümâm, *Zâdü'l-fakîr* (Beyrut – Lübnan: Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 2013), 141; İbrâhîm b. Muhammed b. İbrâhîm el-Halebî, *Ğunyetü'l-mütemellî fi şerhi Münyeti'l-muşallî* (Ârif Efendi Matbaası, 1325), 476; Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddû'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr* (Beyrut: Darul Fikr, 1992).
2. Ebü'l-Hayr Şemsüddin Muhammed b. Muhammed b. Muhammed b. Alî b. Yûsuf el-Cezerî, *Muḳaddimetü'l-Cezerî fîmâ yecibü 'ale'l-kâri'i en ya'lemehû* (Dar'ül-muğnî li'n-neşri ve't tevzi, 2001), 11.
3. Heyet, *el-Fetâva'l-Hindiyye* (Daru'l-Fikr, 1310), 1/79.
4. İbn Âbidîn, *Reddû'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr*, 1/633.
5. Müslim, Mesâcid ve Mevziu's Salat, 290 (Hadis No:673)
6. Ahmet Şebbir Osmanî – Muhammed Taki Osmani, *Fethü'l-Mülhim bi Şerhi Sahîhi'l-İmâm Müslim* (Dimeşk: Daru'l-Kalem, 2006), 4/335.
7. Mahmûd b. Ahmed b. Abdilazîz el-Buhârî el-Mergînânî Burhânü's-Şerîa, *el-Muḳḱitü'l-Burhânî* (Beyrut – Lübnan: Darul Kütübil İlmiyye, 2004), 1/319.